

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1999, s. 231. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt03-shoot-idm139686920535184/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

Hun var høi og mager, hendes Ægteherre var en statelig, rødusset Mand, i hvis Øine Skjæmt og Livsglæde møjsomt dulgte sig.

Da Præsten fulgte Otto til Baaden og tog Afsked, sagde han: Jeg kommer derover iovermorgen – og hvis Otto ikke havde været en saa slet Iagttager, vilde han kunnet mærke, at Præsten noksaa meget trøstede og glædede sig selv som sin Gjæst med denne Udsigt.

Da Otto seilede tilbage, var han greben af den samme erotiske Epidemi, der syntes at have betaget alt Mandkjøn i og om Gaarden, og hans Hjerte bankede af Angst for det første Møde med denne Kvinde, der uden Tvivl ved Hjælp af sit eiendommelige, dristige, coquette, elskværdige Væsen tog Alle med Storm og var ... Gud veed hvad. Men medens det hos Staldkarlen og Tjeneren ligesaavel som hos Forvalteren var den dybeste Ydmyghed, en Slags Soltilbedelse, og medens det hos Præsten sagtens var en Beundring blandet med den fuldstændigste Haabløshed, var ingen saadan Skranke sat for ham, hans Hjerte slog med en vis Dristighed overfor Kvinden, der var blevet Actrice, med Sky overfor Berømmelsen og Verdensdamen, – dog, den Tanke nærmede sig ham ikke engang, hvad tænker og reflecterer man vel i hans Alder, naar man er gennemstrømmet, gjenembævet af usikre Følelser og Stemninger!

– Endelig hørte han Vognen rulle gennem Gaarden, hen foran den brede Hovedtrappe.

Den Første, der kom ind ad Dagligstuedøren, var en aldrende, meget pyntet, trind Kone; derefter en stille, bleg, simpelt, skjønt fiint klædt, yngre Dame, som han ikke gav sig Tid til at betragte, saa Fruen og Justitsraaden, og et Øieblik efter Justitsraadens Søn, den unge Hr. Paulsen, der havde været tilstede ved Gildet for Sem. Medens Otto hulste, skottede han til Døren i Forventning om Skuespillerinden, og hvor stor var derfor hans Overraskelse, da han blev forestillet og hørte, at han allerede var sammen med hende: hun var den stille, blege Dame, der var forekommet ham saa ubetydelig. Hendes Hilsen var saa fuldstændig rigtig efter Landsens Skik, en saa nøagtig afmaalt Blanding af venlig Høflighed og kjølig Tilbageholdenhed, at man kunde have antaget hende for en Gouvernante, en Justitsraadsdatter ... for Alt, undtagen det, hun var. Kun var der, Otto ubemærket, et Secund før Præsentationen henglede over ham et Blik, et Glimt, der syntes med sær Kunst at smuge sig fra de

nedslagne Øine ud igjennem de lange Øienhaar. Saaledes nærmer man sig et fast Slot og troer det ubevogtet, men bemærker ikke, at en Kaardespids eller en Hjelms Øieblik har tindret i en flygtig Solstraale bagved et Skydeskaar; den fremrykkende Styrke er talt, bedømt, Rapport afgivet o. s. v., medens den endnu overveier, om dette værgeløse Slot er værdt at besætte.

Maaskee var det netop de nedstemte Forventninger, hvormed Otto indfandt sig til Middagsbordet, der beredede ham en ny Overraskelse. Han maatte uvilkaarlig, da han saa hende uden Hat og Schavl, tænke paa hine Veteraner, der toge Læderbetrækket af deres Sølvskjolde. For at modtage det rette Indtryk af hendes Personlighed maatte man see den saaledes, som den var vant til at sees af Publikum, som den saa at sige havde udviklet sig under Tilskuernes Blik. Det var her Kunsten, der havde gennemtrængt Naturen, det var Hovedets og Halsens fuldendte Former, der ved hver Bevægelse paa den meest utvungne Maade frembragte en ny Ynde; det var Haarets Opsætning, Ørets Stilling, Kindens bløde Linier – en ubeskrivelig Enhed af Simpelhed, Formskjønhed og Elegance. Ansigtet var maaskee ikke egenlig smukt og heller ikke udtryksfuldt, idetmindste saalænge hun taug; maaskee hidrørte dets Mangel paa Character fra en Træthed eller Mathed, der umiskjendelig hvilede over hendes Træk og Ansigtsfarve, og gjorde det vanskeligt at bedømme hendes Alder, skjøndt hun næppe var over fem og tyve Aar. Derimod var der over Ansigtet udbredt hiint Særegne og dog temmelig Hyppige, som hverken er Finhed, Aand eller Ynde, men noget af Alt dette tilsammen, og hvorfor Tjenestefolkene uden at vide det – blot fordi de ikke vilde sige Jomfru – havde havt saa megen Ret i at kalde hende: *Damen*. Denne Character – om man tør sige saa – var ogsaa det meest Fremtrædende i hendes blide, behagelige Stemme, medens hun deeltog i Bordsamtalen; al Lidenskab, al Glæde og Smerte, alle Nuancer af Kvinders Lyst og Lidelse, som hun var vant til at udtrykke, havde upaatvivlelig bidraget til at udvikle den, men vare ikke til at kjende deri. Man skulde, naar man saaledes hørte den, ikke have troet, at den nogensinde var gaaet udenfor, hvad der er enhver Damestemme tilladt at ytre i Mandfolks Overværelse; men Sagen var, at man vidste det om den.

Otto var ikke istand til at forsone det dobbelte Indtryk, hun